

Motion till riksdagen 2020/21:3691

av **Jan R Andersson och Sten Bergheden (båda M)**

Mikrobryggerier

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över villkoren för svenska mikrobryggerier och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

På 1970-talet riskerade Sverige att bli ett land med enbart ett stort centralt och statsägt bryggeri. Lyckligtvis blev utvecklingen på grund av några djärva och kunniga entreprenörer en annan. Idag kan vi också se att svenska drycker är en av våra största livsmedelsexporter. Förutom den svenska vodkan ligger numer även cider i toppen för svensk livsmedelsexport.

De senaste åren har utvecklingen av nya, små och lokala bryggerier exploderat. År 2010 fanns det i Sverige 42 bryggerier. Vid utgången av 2017 fanns det i landet nästan 400 bryggerier. Det gör bryggeribranschen, sett till antal företag, till den snabbast växande branschen i Sverige. Och det är de små producenterna som står för den stora tillväxten.

Från en handfull entusiaster på vissa ställen i landet finns i dag ett bryggeri i de flesta landsdelar. Företag som kännetecknas av en stark lokal förankring, hantverksmässigt framställda produkter och därmed produkter som ligger i det högre prissegmentet. Trots en stark efterfrågan av dessa lokala produkter är dock lönsamheten ett problem för många små bryggerier.

Men Sverige skiljer sig dessutom från resten av Europa där huvuddelen av länderna valt att särskilja skattesatserna för mikrobryggt öl och storskaligt producerat öl. Detta för att gynna inhemska och hantverksmässigt framställda produkter, ofta på landsbygden.

Enligt artikel 4 i rådets direktiv 92/83/EEG av den 19 oktober 1992 om harmonisering av strukturerna för punktskatter på alkohol och alkoholdrycker får ett land sänka punktskatterna på alkohol på mikrobryggt öl. De krav som Europaregleringen ställer är följande:

De nedsatta skattesatserna får inte tillämpas på företag som producerar mer än 200 000 hl öl per år.

De nedsatta skattesatserna, som får understiga minimiskattesatsen, får inte sättas mer än 50 % under den nationella standardsatsen för punktskatt.

År 2010 utgjorde försäljningen av svenskt mikrobryggt öl via Systembolaget cirka 1,7 procent av den totala försäljningsvolymen av svenskproducerat öl. 2015 hade den volymen ökat till 6,1 procent av den svenska försäljningen via alkoholmonopolet och utvecklingen pekar mot att den andelen ökat ytterligare sedan dess. Men trots de ökade volymerna kämpar mikrobryggerierna med sin lönsamhet. När vinsten delas upp på storleksgrupper är det främst de stora företagen som redovisar vinster. Flera mikro- och småföretag hade förluster eller gick jämnt upp. 2015 uppvisade mikroföretagen en genomsnittlig förlust på 15 miljoner kronor jämfört med de stora bolagen som uppvisade en vinst på 192 miljoner kronor.

Det är därför angeläget att svenska mikrobryggerier får samma möjligheter som andra länder inom EU för att långsiktigt kunna klara sin lönsamhet. Kostnaden för att tillämpa ovan nämnt rådsdirektiv skulle med säkerhet betala den marginella sänkningen av skatter utan att negativt påverka grunderna för den svenska alkoholpolitiken i och med att dessa produkter inte skulle konkurrera med lågprissortimentet.

Av EU:s 28 medlemsländer utnyttjar redan 20 länder möjligheten att ha lägre skattesatser för småbryggerier. De länder som inte tillämpar möjligheten till skattenedsättning för mikroproducerad öl är endast de där alkoholskatten redan är så låg att en punktskattenedsättning endast skulle få en mycket marginell påverkan på konsumentpriset. Idag tillämpas nedsättning av punktskatt bland annat i Belgien, Tjeckien, Danmark, Tyskland, Frankrike, Luxemburg och Österrike. I Finland tillämpas dessutom, inom ramen för beskattningen av småbryggerier, flera olika skattesatser beroende på produktionsvolymen. De länder som inte tillämpar nedsatta skattesatser för mindre bryggerier är Spanien, Italien, Cypern, Litauen, Ungern, Slovenien och Sverige.

Medlemsstaterna skall se till att de nedsatta skattesatser som de får införa tillämpas lika på öl som levereras till deras territorium från oberoende små bryggerier i andra medlemsstater. De skall särskilt se till att ingen enskild leverans från någon annan medlemsstat belastas med högre skattesats än dess exakta inhemska motsvarighet. Matlandet Sverige har genom den tidigare centerpartistiska landsbygdsministerns starka engagemang i dessa frågor gett självförtroende till en hel bransch och därmed bidragit till att skapa många nya företag på vår landsbygd som gett nya matupplevelser och nya arbeten. Regeringen bör därför se över möjligheten att ge små svenska bryggerier samma förutsättningar som sina nordiska EU-kollegor.

Jan R Andersson (M)

Sten Bergheden (M)